

KOCIANOVO ÚSTÍ

KOCIANOVA

Č. 1

HOUSLOVÁ

SOUTĚŽ

XII. FESTIVAL KOCIANOVO ÚSTÍ

středa 3. května 2017

9.00 ■ 2. kolo 2. kategorie

13.30 ■ losování 1. kolo 3. kategorie

14.00 ■ 1. kolo 3. kategorie

19.30 ■ koncert Komorní filharmonie,
Pardubice, Rožkotovo divadlo■ Nikola Pajanović — housle,
laureát KHS 2016

■ David Švec — dirigent

Začala Kocianka plná novinek

Padesát devět ročníků! Tak dlouhou tradici má Kocianova houslová soutěž. Od úterý až do pátku bude v sále základní umělecké školy měřit své síly 55 účastníků: česká houslová škola je zastoupena devatenácti jmény, do Ústí nad Orlicí letos přicestovalo hned patnáct zahraničních výprav!

Výkony všech adeptů laureátského titulu bude stejně jako loni hodnotit sedmičlenná porota, jejímž předsedou je tradičně pedagog pražské AMU a dvojnásobný vítěz KHS z let 1963 a 1964 Pavel Hůla.

„Předjubilejní“ ročník se rozhodl pořadatelský tým v čele s Lenkou Lipenskou okořenit hned několika novinkami. První z nich je samotná skutečnost, že soutěž začala již v úterý odpoledne oproti obvyklému středečnímu ránu.

Tím pádem se posunul program celé soutěže a úvodní kolo II. kategorie začalo již včera. Další zásadní novinkou, která má Kocianovu hudebnímu svátku dodat nový rozměr, je akreditovaný masterclass Jiřího Fischera.

Jemu bude v sále „zušky“ patřit čtvrtěční odpoledne, které je tím pádem vyhrazeno pro čas soutěžního volna. „Jsem šťastnější, že je letošní ročník Kocianky zaměřen i na učitele a nabízí jim možnost dalšího sebevzdělávání,“ neskrývala svoje pocity ředitelka soutěže.

Viditelnou změnou je rovněž časový harmonogram Kocianova Ústí. Ten vůbec poprvé v historii přesáhne týden, závěrečný festivalový koncert se uskuteční až v úterý 9. května. V hlavní roli bude po boku Jihočeské filharmonie a violoncellisty Jiřího Bárty umělecký ředitel festivalu Pavel Šporcl. „Moc vám přeji hodně štěstí, ať se vám daří, jak jste si vysnili, jak jste se připravili,“ uvedl ve svém projevu pro soutěžící.

Město, které svou „vlajkovou kulturní loď“ letos podporuje ještě výrazněji než v předešlých letech, reprezentoval tradičně jeho starosta Petr Hájek. „Letošnímu ročníku přeji, aby proběhl bez problémů, abyste si soutěž užili. Abyste načerpali pozitivní energii a těšili se z hudby a příchodu jara,“ řekl první muž ústecké radnice.

Slavnostní zahájení, které svým vystoupením výšperkoval bubenický soubor Co-Bo Drums z pořádající školy pod vedením Lindy Gregarové, je minulostí. Vzhůru do soutěžního sálu! (jp)

První festivalový koncert splnil očekávání

Byl pozdní večer, první máj, večerní máj byl lásky čas, Kocianovo Ústí je tu po roce zas! V pořadí 12. ročník festivalu, k němuž se ponovu již v úterý přidala také 59. Kocianova houslová soutěž, zahájil v pondělí prvním koncertem ...6

Lenka Lipenská
ředitelka Kocianovy houslové soutěže

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ, MILÍ ÚČASTNÍCI SOUTĚŽE, zjistila jsem, že být ředitelkou soutěže obnáší především přípravu zahajovacích a závěrečných proslovů, zdravic, textů do tištěných materiálů, úvodníků a tak podobně. Málokdo nudné zdravotice čte, ale je to nutnost. Šéfredaktor soutěžního zpravodaje při zadání stejného úkolu pro nás všechny zainteresované správně pojmenoval toto zadání jako slohové cvičení na téma „Stokrát jinak o tom samém“.

Otevírám notebook a zahřívám mozkové závity. Jako sborníkyne se cítím jistěji nad sborovou partiturou než před svítícím displejem a rozbíhajícími se písmenky mého úvodníku. „Všechny Vás srdečně vítám na Kocianově houslové soutěži!“ Jak oslovit co nejlépe mladé hudebníky? Už to mám... Jedině jazykem hudebním! Napíšu téma s variacemi.

Tedy zdravotice pro Vás spadá do evolučního typu kompoziční výstavby. Rodí se dlouho a postupně. Co by Vás tak zajímalo?

Kocianova houslová soutěž je od loňského roku mým pracovním leitmotivem. V pravidelných intervalech pořádám organizační schůzky, je to v mém diáři pravidelné rondo, s kolegy tvořím kvintet, nikdo nechce hrát druhé housle, občas přijde výpomoc, jako ostinato zní slovo „finance!“ a čas od času přijde pan starosta — námi všemi uznávaný dirigent. Pozvedne ruce, mrkne a všichni uděláme, co mu na očích vidíme, i já, přestože jsem prima donna.

Vedlejších témat tohoto ronda je vždy un poco piú, musím pevně držet tektonickou stavbu schůzky, aby se z toho nestala wagnerovská opera, takový Prsten Nibelungův. Ale soutěž nemůže být žádná fraška, nechci, aby byla jako operia seria, Kocianka musí vyznít jako všeumělecké dílo (Gesamtkunstwerk), všechno musí perfektně ladit, záleží hned na úvodních tónech, kakofonie a pozdní nástup se neodpouští. Nápady k soutěži přicházejí někdy molto grave, jindy allegro e animato, k některým ideám zaujímáme postoj

sostenuto, ma non troppo, diskutujeme molto agitato, brzdím, aby z toho nebylo furioso.

Jak se blíží den D, můj spánek je jedno velké rubato, chuť k jídlu meno e meno, poslední dny prožívám accelerando, nakonec doppio movimento.

Přeji si, abyste si užili Kocianku commodo, sempre giocoso e scherzando, un po' amoroso.

Dolce vita con la musica!

Pavel Sedláček

předseda správní rady
Nadačního fondu Mistra Jaroslava Kociana

MILÍ MLADÍ PŘÁTELÉ,

sjíždíte se do rodného města houslového virtuosa Mistra Jaroslava Kociana, abyste se svými vrstevníky porovnali svoje umění v ovládnutí jednoho z nejtěžších hudebních nástrojů. Své síly změřte v soutěži pro nejmladší houslisty, která existuje ve světě bez přerušení bezmála šedesát let. Pro organizátory je potěšitelné zjištění, že se zájem o soutěž oproti posledním rokům zvyšuje. Všichni vyvíjíme velké úsilí, aby pro vaše soutěžní výkony a pobyt u nás byly zajištěny ty nejlepší podmínky. A snad se nám to úspěšně daří. Mezi organizátory je také Nadační fond nesoucí jméno Mistra Jaroslava Kociana, který byl založen za účelem soustředování finančních prostředků pro podporu hudebního života města, ale především pro podporu konání Kocianovy houslové soutěže. Nadační fond jedná s desítkami větších i malých sponzorů a díky jejich pochopení a vstřícnosti se daří potřebné finance zajišťovat. Všem za to patří naše upřímné poděkování.

Přeji všem účastníkům Kocianovy houslové soutěže co největší úspěch v soutěži a mnoho hezkých zážitků při pobytu v Kocianově Oustí.

Odborná porota Kocianovy houslové soutěže

Pravoslav Kohout

zakladatel Kocianova kvarteta, hudební publicista

Jozef Kopelman

Slovensko/VŠMU Bratislava

Atis Bankas

Kanada/Royal Conservatory of Music Toronto

Jindřiška Holotová

Konzervatoř Plzeň

Gorjan Košuta

Slovinsko/Akademija Ljubljana, pedagog laureáta KHS 2016

Daniel Glineur

Belgie/Académie de Musique d'Ath

Rok předsedy poroty Pavla Hůly

Je jednou z největších stálíc Kocianovy houslové soutěže. V šedesátých letech v Ústí nad Orlicí dvakrát zvítězil, v dalších letech zde nesčetněkrát vystupoval s Kocianovým kvartetem. Kroky Pavla Hůly vedly zákonitě mezi porotce, kterým od roku 2009 předsedá. Kromě koncertování se věnuje letos pětášedesátiletý virtuos také pedagogické činnosti, z oken svého kabinetu na pražské AMU má již desátý rok „jako na dlani“ svatomikulášský chrám. Jaký byl uplynulý rok vedoucího odborné poroty Kocianky?

Jan Pokorný

STRÍDÁ HOUSLE A TAKTOVKU

„Po mnoha hektických letech, kdy jsem hrál sto osmdesát koncertů za rok, byl poslední rok klidnější,“ začíná své ohlédnutí za uplynulým rokem člověk, bez kterého by se soutěž v posledních letech neobešla, a pokračuje: „Hlavně jsem si užíval koncerty u nás i v zahraničí se svým komorním orchestrem Praga Camerata, v němž často střídám housle s dirigentskou taktovkou. Dirigování je totiž mou velkou radostí. Nejvíce si cením vystoupení v curyšské Tonhalle, kam jezdíme již pravidelně, letos navíc máme pozvání i do nádherné KKL Hall v Lucernu.“

Pavel Hůla se, podobně jako řada dalších českých virtuosů, v posledních letech věnuje pedagogické činnosti. A jak přiznává, na Malé Straně mezi studenty je deset let maximálně spokojený. „Pracuji se sólovými houslisty i s komorními soubory. Všichni mne moc potěšili svými koncerty v rámci fakulty,“ chválí svoje svěťence.

desátý na AMU a celkově klidnější

NA VÝLET DO TORONTA

Jak dále Pavel Hůla přiznává, v poslední době má přeci jen více volného času a snaží se dohnat to, na co během koncertních zájezdů nebylo pomysleno. Výčet kulturních akcí, které předseda poroty Kocianovy houslové soutěže v poslední době navštívil, je ohromující. „Díky internetu si vybírám zajímavé akce, dostupné z Prahy, koncertní i operní. Mohl jsem tak například porovnat Martinů Juliettu, inscenaci v Berlíně, mimo jiné s Danielelem Barenboimem, Magdalenou Koženou a Rolandem Villazónem, s inscenací v pražském Národním divadle. Viděl jsem skvělého Otella ve Vídeňské státní opeře. Do Berlína na Filharmonii a Simona Rattla jezdíme pravidelně. Příští měsíc navštívím Semper Operu v Drážďanech, ale i nové divadlo v rakouském Linci,“ říká o svých nejbližších plánech Pavel Hůla a přidává jeden výlet z kategorie opravdu zajímavých: „Na konci června se chystáme se ženou na koncert do Toronta, kde bude sólistkou skvělá houslistka Nicola Benedetti. Tuto cestu spojíme s výletem po okolí.“

RADOST Z POČTU PŘIHLÁŠENÝCH

Devětapadesátá Kocianova houslová soutěž má podle předsedy jejích porotců všechny předpoklady, aby se zařadila po bok předchozích úspěšných ročníků. První dílčí pozitivum vidí Pavel Hůla v nové ceně za nejlepší interpretaci skladby Bohuslava Martinů, druhou ve velkém počtu přihlášených. „Podíváte-li se na seznam skladeb účastníků, zejména čtvrté kategorie, bude laťka hodně vysoko a soutěžení hodně dramatické,“ prorokuje dvojnásobný vítěz Kocianky z let 1963 a 1964, který už

letos do Ústí zavítal v rámci 24. Heranovy violoncellové soutěže. Povinnosti měl více než příjemné — doprovázel vnuka Lukáška, který byl druhým nejmladším účastníkem letošní „Heranky“. „Myslím, že to pro něj byla přínosná zkušenost. Určitě se do Ústí zase vrátí,“ je přesvědčen dědeček malého violoncellisty.

DVA ŠPANĚLSKÉ SVATOSTÁNKY

Že se nemusí láska k hudbě vylučovat s láskou ke sportu, dokládá velmi dobře právě případ Pavla Hůly. Nedlouho po skončení 59. Kocianovy houslové soutěže ho totiž čeká zájezd s komorním orchestrem Praga Camerata, který diriguje. Osm španělských koncertů, mimo jiné Vivaldiho Čtvero ročních dob v katedrále Santa Maria del Mar v Barceloně, okoření Pavel Hůla návštěvou dalšího svatostánku. Tentokrát ovšem fotbalového. „Jsem jedním z devadesáti tisíc majitelů vstupenky na ligové utkání FC Barcelony na slavném stadionu Nou Camp, jinými slovy půjdu obdivovat Messiho,“ neskrývá svoji radost fanoušek pražské Sparty Pavel Hůla. (jp)

Anketa II. kategorie

- 1. Myslíte si, že Váš výkon bude stačit na postup?**
Do you think your performance was good enough to get to the second round?
- 2. Budete tady soutěžit i za rok?**
Will you attend the competition next year, too?
- 3. Máte nějaký hudební vzor?**
Do you have any music idol?
- 4. Z jakého důvodu hrajete zrovna na housle?**
Why did you start playing the violin?

Alžběta Dusová (ČR)

- 1.** Podle toho, jak budou hrát ostatní. Pokud budou hrát líp než já, tak asi nepostoupím. It depends on how the others will play. If they will play better than me, then I probably won't get to the second round.
- 2.** Chtěla bych, už mám vybrané i skladby. I would love to, I already chose the pieces.
- 3.** Moc se mi líbí, jak hraje houslistka Hilary Hahn. I really like the way a violinist Hilary Hahn plays.
- 4.** Pan učitel na PHV mi říkal, že mám houslovou ruku a že dostanu takhle velký housličky. (ukazuje jejich malé rozměry) My music teacher told me that I have a hand for a violin and that I will have a violin this big. (she shows its small size)

Milena Pioruńska (PL)

- 1.** Myslím si, že ano, protože jsem hrála dobře a hodně jsem cvičila. I think yes because I played well and I practiced a lot.
- 2.** Možná když nebudu mít jiné plány, přijedu. Maybe, if I do not have any others plans, I will come.
- 3.** Ano, je to Maxim Vengerov, vynikající houslista. Yes, it is Maxim Vengerov. He is a great violinist.
- 4.** Když mi byly čtyři, začala jsem hrát na klavír. Ale když mi bylo pět, vybrala jsem si housle. Miluji je! When I was four, I started playing the piano. But when I was five, I chose the violin and I love it.

Vilém Jirsa (ČR)

- 1.** Ano, jsem spokojený. Yes, I am satisfied
- 2.** Ano, líbí se mi tady. Yes, I like it here.
- 3.** Ano, mám - Maxima Vengerova. Yes, I do. It's Maxima Vengerov.
- 4.** Moje sestra začala hrát na housle a mně se to taky zalíbilo, tak jsem začal hrát. My sister played the violin and I liked it, so I started playing, too.

Chiara Alexandra Rozsteck (DE)

- 1.** Ano, bylo to celkem dobré. Yes, it was quite good.
- 2.** Ano, samozřejmě. Yes, of course.
- 3.** Ano, mám. Yes, I have.
- 4.** Protože housle jsou velice krásný nástroj. Because the violin is a very beautiful instrument. (ep, al, am, tj, mg)

Postupující do 2. kola II. kategorie

- Milena Pioruńska**
Polsko / Poland — Wrocław, Zespół Szkół Muzycznych Legnica
- Vilém Jirsa**
ČR — ZUŠ Náchod
- Roman Červinka**
ČR — soukromý žák
- Daniel Matejča**
ČR — Liberec, ZŠ A ZUŠ Jabloňová, Liberec
- Ekaterina Dimitrova Stoeva**
Bulharsko / Bulgaria, Dobrin Petkov National School Of Music And Dance, Plovdiv
- Emujin Enkhbaatar**
Mongolsko / Mongolia, Music And Dance College
- Chiara Alexandra Rozsteck**
Německo / Germany, Landesmusikgymnasium Dresden
- Jovana Savić**
Srbsko / Serbia, Mokranjac, Dečanska 6. Belgrade
- Leia Zhu**
Velká Británie / United Kingdom, Guildhall School Of Music And Drama London

Nikola Pajanović

„Chci být rozhodně profesionál, a proto tvrdě pracuji“

Jedním z nejvíce očekávaných momentů každé „Kocianky“ je návrat laureáta předešlého ročníku a jeho středční vystoupení po boku Komorní filharmonie Pardubice. Letos se ústecké publikum může těšit na sympatického Slovince Nikolu Pajanoviće, který si připravil náročný Beethovenův koncert. Redakci Zpravodaje Kocianova Ústí poskytl exkluzivní rozhovor!

Elizabeth Pavlovec

budu dost cvičit, tak budu dost sebevědomý, abych hrál bez trémy.

JAKO HOUSLISTA UŽ JSTE URČITĚ SLYŠEL SPOUSTU KLASICKÉ HUDBY. POSLUCHÁTE JI I VE SVÉM VOLNÉM ČASE, NEBO DÁVÁTE PŘEDNOST NĚČEMU MODERNĚJŠÍMU?

Ve svém volném čase rozhodně poslouchám klasickou hudbu, například barokní, ale mám rád i jiný repertoár. Třeba jazz. Každopádně poslouchám Čajkovského, ze starších například Mozarta.

KDYŽ SE OHLÉDNETE ZA UPLYNULÝM ROKEM, ZMĚNILA SE VAŠE HUDEBNÍ KARIÉRA PO ZISKU LAUREÁTSKÉHO TITULU? ZUČASTNIL JSTE SE I JINÝCH SOUTĚŽÍ?

Ano, soutěží jsem se zúčastnil. Jedna byla v Itálii a nebyla pro mě moc úspěšná, možná jsem byl moc šťastný z Kocianovy houslové soutěže, a proto jsem nebyl dost soustředěný. (směje se) Pak jsem ale jel i na jednu soutěž ve Slovinsku, právě s první větou Beethovenova koncertu. Nicméně „Kocianka“ mi úplně změnila pohled na mou kariéru. Nikdy jsem nebyl na takové prestižní soutěži. Jen jsem byl často na menších soutěžích a bylo to mnohem jednodušší. Tohle byla moje první velká výhra a rozdíl je znatelný.

BYL JSTE PRVNÍ Z VAŠÍ HUDEBNÍ ŠKOLY, KDO SEM PŘIJEL?

Minulý rok se mnou vlastně přijela moje kamarádka Anastázie. Ale přijde mi, že je to škoda. Je to skvělá soutěž a doma jsem o ní všem řekl. Nikoho to ale moc nezajímalo, protože si myslí, že je pro ně moc velká.

PLÁNUJETE NAVŠTĚVOVAT VYSTOUPENÍ SOUTĚŽÍČÍCH TENTO ROK? NEBO I NĚJAKÉ FESTIVALOVÉ KONCERTY KROMĚ TOHO VAŠEHO?

Nejsem si jistý, pořád se rozhoduji, protože po svém koncertu jedu do Prahy, kde budu nahrávat. Potom se už musím vrátit do školy, jelikož se musím připravit do Německa, kde se zúčastním jednoho kurzu. Proto se obávám, že asi moc dalších koncertů nestihnou, ale věřím tomu, že budou skvělé.

SÁM JSTE MINULÝ ROK VYHRÁL LAUREÁTSKÝ TITUL, MÁTE NĚJAKOU RADU PRO SOUTĚŽÍČÍ, JAK TOHO DOČÍLIT?

Těžko se to říká, jsem pořád moc mladý, abych mohl rozdávat rady. Samozřejmě je důležité množství práce, ale i trochu štěstí, jelikož hrajeme na pódiu a nikdy nevíme, co se může stát. Ale radu? Cvičte hodně, cvičte pomalu a jednoduše milujte hudbu.

HRU NA HOUSLE MÁTE V RODINĚ. CHTĚL BYSTE SE HŘE NA HOUSLE, PODOBNĚ JAKO VAŠE MAMINKA, VĚNOVAT

V BUDOUCNU PROFESIONÁLNĚ? Rozhodně. Vlastně bych se chtěl prosadit víc než moje maminka, protože ona neměla šanci se pořádně prosadit kvůli válce. Proto se snaží pomoci mně, abych měl větší kariéru. Chci být rozhodně profesionál, a proto tvrdě pracuji.

PROČ JSTE SI VYBRAL PRÁVĚ HOUSLE? LÁKAL VÁS NĚKDY I JINÝ NÁSTROJ?

Samozřejmě je spousta zajímavých nástrojů, ale už jsem zmínil, že maminka i dědeček jsou houslisti, a tak jsem pokračoval v tradici. Nevzpomínám si, jak to bylo dřív. Teď se ale nedovedu představit, že bych hrál na jiný nástroj, nebo dokonce nehrál vůbec.

JAKÝ JE TO POCIT BÝT ZPÁTKY V ÚSTÍ NAD ORLICÍ?

Fantastický! Jsem trochu nervózní z mého koncertu ve středu, ale je to tu moc pěkné. Mám rád toto město, jelikož nejsem zvyklý na takový klid. V Lublani je neustále plno lidí, ale tady je to pěkné a poklidné. Moc se mi to líbí! Mám spoustu času se tu porozhlédnout a hrát na housle.

VE STŘEDU BUDETE VYSTUPOVAT S KOMORNÍ FILHARMONIÍ PARDUBICE, CO JSTE SI PRO DIVÁKY PŘIPRAVILI? BYL JSTE TO PRÁVĚ VY, KDO SKLADBY VYBÍRAL?

Ano, vybral jsem Koncert pro housle a orchestr D dur op. 61 od Beethovena. Vlastně jsem si tento kousek vybral už minulý rok na posledním koncertu. Vybral jsem si ho proto, že je docela náročný, a řekl jsem si, že čím dřív ho začnu hrát, tím lépe to nakonec bude znít.

MÁTE NĚJAKOU OBLÍBĚNOU, A NAOPAK MĚNĚ OBLÍBĚNOU ČÁST VE SVÉM KONCERTĚ?

Ano, mám nějaké oblíbené části. Všechny tři věty jsou moc krásné, ale ta první je pro mě nejkomplikovanější a nejobtížnější, ale i nejkrásnější. Asi ani nejsem schopný říct, která část je má neoblíbenější, všechny jsou krásné.

SPOLUPRÁCI S PARDUBICKÝMI FILHARMONIKY HODNOTÍTE JAK? UŽ JSTE NĚKDY PODOBNOU PŘÍLEŽITOST MĚL?

Ano, měl. V září jsem hrál jeden Paganiniho koncert se slovinským orchestrem. Nicméně zdejší orchestr se mi zdál lepší, ani nevím proč, asi hráli měkčeji a hlavně moc krásně. Ve Slovinsku u toho hodně vtipkovali, samozřejmě jen do koncertu — sám koncert byl fantastický. Každopádně jsem měl zkoušku s filharmonii v Pardubicích před pár dny a bylo to velmi příjemné, skvělá atmosféra. Těším se na náš společný koncert!

MÁTE NĚJAKÝ TALISMAN, KTERÝ VÁM POMÁHÁ S TREMOU PŘED VYSTOUPENÍM? POKUD ANO, PŘIVEZL JSTE SI HO S SEBOU?

Mám jednu takovou hračku ve svém houslovém obalu, kterou mi dal můj nejlepší kamarád. Myslím ale, že pokud

Recitál (nejen) pro zamilované

Stejně jako loni jej hostil sál secesní Hernychovy vily a stejně jako loni z něj posluchači lehce po dvacáté hodině odcházeli nadšení. Dlouhotrvající potlesk vyprovázel také hlavní protagonistku pondělního večera, nejznámější českou harfistku a sólistku České filharmonie Janu Bouškovou, která se ústeckému publiku odvděčila hned dvěma předavky.

Do posledního místa zaplněný sál přivítala nejprve ředitelka Kocianovy houslové soutěže Lenka Lipenská, která po loňské premiéře zažívá druhý rok v této prestižní funkci. Posluchačům nezapomněla v úvodním projevu připomenout symboliku prvního květnového dne. „Doufám, že jste nezapomněli na první máj a všichni jste se políbili pod rozkvetlým stromem. Pokud ne, určitě po koncertě ještě nějaký najdete,“ uvedla mimo jiné. Na „prvomájovou notu“ naladil přítomné také umělecký ředitel festivalu a zároveň patron soutěže Pavel Šporcl. „To co dnes uslyšíte, bude absolutní výkvět krásné hudby. Srdečně vás vítám na tomto koncertě i dalším ročníku festivalu,“ zaznělo z úst vítěze Kocianky z roku 1986.

Samotný recitál Jany Bouškové potvrdil pověst, již se profesorka Královské konzervatoře v Bruselu a Akademie múzických umění v Praze těší. Ústecké publikum ocenilo vysokou virtuositu například v de Fallově Španělském tanci, doslova bouří nadšení pak vyvolala Smetanova Vltava v úpravě Hanuše Trnečka. Pomyslnou třešničkou

na dortu byla Saint-Saënsova Fantasie pro housle a harfu, v níž se po boku Jany Bouškové představil umělecký ředitel festivalu Kocianovo Ústí Pavel Šporcl.

Večer s Wihanovým kvartetem

O den později si koncert jednoho z našich nejlepších kvartet, jež vede držitel laureátského titulu Kocianovy houslové soutěže z roku 1981 Leoš Čepický, nenechali ujít návštěvníci děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie. Barokní svatostánek, který koncerty v rámci Kocianova Ústí hostí každoročně, nabídl posluchačům i tentokrát výjimečný zážitek. Program koncertu obsahoval mimo jiné Paganiniho Grand Quartet E dur, Schubertův Smyčcový kvartet c moll D 703 či Janáčkův Smyčcový kvartet č. 2 „Listy důvěrné“.

Snímky z úterního koncertu přinese další vydání Zpravodaje Kocianova Ústí.

Petr Hájek: „Mám velký rozptyl, jak se říká: od Bacha po Vlacha!“

Jestli má v někom Kocianovo Ústí dlouhodobého partnera, pak v domovském městě. Orlickoústecká radnice se rozhodla poměrně výrazným způsobem navýšit podporu soutěže a festivalu a její „šéf“ Petr Hájek vyjadřuje svoje sympatie maximálním možným způsobem. Že byste ho někdy nepotkali na festivalovém koncertu, to se jen tak nepříhoda. Na kolik koncertů vyrazí letos? „Jako každý rok na všechny! Na koncerty nechodím z povinnosti nebo za účelem kontroly, ale pro vlastní radost a potěchu,“ říká krátce před prvními festivalovými a soutěžními tóny.

Jan Pokorný

SOUČASNÉ VEDENÍ MĚSTA SE ROZHODLO PRO POMĚRNĚ VÝRAZNÉ NAVÝŠENÍ PODPORY KOCIANOVA ÚSTÍ. Z JAKÝCH DŮVODŮ JSOU VYNALOŽENÉ PROSTŘEDKY VYUŽIVÁNY EFEKTIVNĚ, KAM PUTUJÍ?

Navýšení rozpočtu Kocianova Ústí je přímo úměrné nabídce a umělecké úrovni všech interpretů. Vyšší rozpočet ale logicky souvisí také s viditelnější propagací, novou grafikou a celkovou společenskou úrovní festivalu.

NEHROZÍ OPĚT TRADIČNÍ STŘET KULTURA VERSUS SPORT? PŘECÍ JEN SPORTOVČŮ V ÚSTÍ JE POMĚRNĚ HODNĚ A JSOU SLYŠET, ŘEŠÍ SE PENÍŽE NA ČINNOST ODDÍLŮ, SPRÁVA ROZSÁHLÉHO SPORTOVNÍHO AREÁLU A PODOBNĚ.

Osobně dlouhodobě sleduji výdaje města na podporu sportu a kultury. Stačí se podívat do rozpočtu města, sport vede. Mám-li vyjádřit výsledek v procentech tak 63 ku 37. Dotace města na správu sportovního areálu je téměř dvojnásobná oproti dotaci na Kocianovu houslovou soutěž a hudební festival dohromady. Ale nechci vyvolávat tuto diskusi. Nevnímám hrozbu žádného střetu.

PŘED ROKEM DOŠLO NA KOCIANOVO ÚSTÍ K PERSONÁLNÍMU ZEMĚTŘEŠENÍ, SÁM JSTE BYL V TÉTO VĚCI HODNĚ AKTIVNÍ. HODNOTÍTE ZMĚNY S ODSÚPEM ČASU JAKO SPRÁVNĚ?

Ano, jako správné. Tím neříkám, že předchozí vedení soutěže a festivalu nepracovalo dobře! Naopak, zaslouží si opětovné poděkování. Změna obecně se realizuje pro okysličení stávajícího, měla by přinést nové nápady, nové podněty. Nový úhel pohledu. Každá akce, která se opakuje, se časem zahledí sama do sebe a nevidí vlastní nedostatky. Říká se, že největší umění je umění odejít. Pak se odchází z vrcholu. Předcházející ředitel soutěže rezignoval na svoji funkci sám a tím vyvolal nezbytné personální změny. S příchodem Lenky Lipenské a Pavla Šporcla jako patrona soutěže a uměleckého ředitele festivalu se dostavilo vše, co jsem uvedl výše.

SNAD UŽ MŮŽEME ŘÍCI, ŽE SE VEDENÍ MĚSTA, JEŽ JE VYHLAŠOVATELEM SOUTĚŽE, POTÝKALO S PROBLÉMEM OHLEDNĚ NÁZVU HUDEBNÍHO FESTIVALU. PODAŘILO SE JIŽ VYŘEŠIT PROBLÉMY S BÝVALÝM

ŘEDITELEM FESTIVALU JAROSLAVEM SVĚCENÝM?

Nehledejte zbytečně senzace. Město se vrátilo k původnímu názvu Kocianovo Ústí, název a logo zaregistrovalo jako ochrannou známku. Festival Kocianovo Ústí bylo, je a bude vždy spojováno s Jaroslavem Kocianem a městem Ústí nad Orlicí. Budou se střídát umělci ředitelé, budou se střídát starostové, budou se střídát interpreti, ale odkaz na významného umělce a rodáka zůstane.

PAVEL ŠPORCL SE STAL NEJEN UMĚLECKÝM ŘEDITELEM FESTIVALU, PŘIJAL TAKÉ ROLI PATRONA SOUTĚŽE. SPOLUPRÁCE S PANEM ŠPORCLEM JE, MINIMÁLNĚ MEDIÁLNĚ, HODNĚ VIDĚT, JSTE S NÍ Z POZICE STAROSTY SPOKOJEN? NA NEDÁVNÉ TISKOVÉ KONFERENCI JSTE SE USMÍVAL OD UCHA K UCHU.

Jsem spokojený, naše očekávání se naplňuje. Pavel Šporcl je laureát Kocianovy houslové soutěže a ví, co se od patrona očekává a sám přichází s novými podněty a nápady. V roce 2014 byl členem poroty, zná tedy soutěž z obou stran. Snad mohu prozradit, že již dnes intenzivně pracuje na přípravách jubilejního 60. ročníku soutěže a dramaturgii festivalu příštího roku.

Celý rozhovor najdete na...

Vnuk Heranova žáka laureátem letošní „Heranky“

Pomyslným „předkrmem“ Kocianovy houslové soutěže byl 24. ročník Heranovy violoncellové soutěže. Klání, jež nese jméno slavného ústeckého rodáka a koná se každé dva roky, tentokrát přivítala zdejší umělecká škola ve dnech 19. — 22. dubna. Výkony soutěžících, kteří byli podobně jako na Kociance rozdělení do čtyř kategorií, hodnotila odborná porota v čele s profesorem AMU Miroslavem Petrášem. Pořadatele potěšil vyšší počet soutěžících, do Ústí jich přijelo přes 40!

Laureátský titul letos putuje do Nizozemí, s trochu nadšázky však lze říci, že zůstal doma. Vítězem III. kategorie a zároveň vítězem absolutním se stal violoncellista s českými kořeny Tomáš Prchal, jehož dědeček byl žákem samotného Bohuše Herana. Kromě precizního výkonu v arabských Bohuslava Martinů a Koncertní polonéze op. 14 Davida Poppera vytáhl „trumfově eso“, jaké se na „Herance“ často nevidí a neslyší — porotcům zahrál svou vlastní skladbu s názvem Malá fantazie. (jp)

Zase soutěžíme

Sice mě úvodem Kocianovy houslové soutěže napadá, že pod pojmem soutěž si představím spíše přebor v běžeckých disciplínách, ale de facto je téměř každá skladba kromě lyrických pasáží plná virtuózních běhů, i když u nich houslista stojí... Těžko se pojmu soutěž vyhýbat. Na rozdíl od sportovního klání je ale v hudbě každý přednes soutěžní skladby jiný. Co soutězíci, to originál. Ještě větším rozdílem od sportovní soutěže je to, že nemusí vyhrát nejrychlejší. Důležitější je hudební obsah, cit, virtuoza, která ovšem s prázdny tempem nemá nic společného. Spíše se jedná o umění najít hudební vrchol, vychutnat si cestu k němu, zastavit se na něm a elegantně přejít k dalším částem skladby. A platí to jak pro hudební mikrosvět (osmitaktovou větu), tak pro makrosvět — hudební formu celé skladby. A platí ještě, že jednotlivé části hudebního mikrosvěta musí být namíchány ve správném poměru, který dá vyniknout celkové myšlence. Hudební soutěž je úžasná. Přináší nám nezaměnitelné chvíle přednesu každého soutěžícího. Samé originály. A viditelný prst houslisty je tím posledním (doslova i obrazně) článkem celého řetězce, jehož nejdůležitější část začíná kdesi v duši. Hlubiny duše (pro materialisty hlubiny mozku) se nikdy nepodaří prozkoumat a i kdyby — hodnota takového výzkumu zůstane vždy jen v teoretické rovině. A proto hudba zůstává a zůstane vždy kouzlem, kterým nás uchvacují jednotliví hudebníci. Každý po svém. U nejlepších výkonů se dá hovořit až o magii. Interpret je u vytržení, sahá pro tóny jakoby do jiné dimenze, posluchači jsou duchem „v transu“ nebo jako hypnotizovaní — všední věci odplynou, jen hudba plyne prostorem. Posluchače nabíjí energií, o množství pozitivních účinků není pochyb.

Ale co soutěžení? Skeptik namítne, že soutěžení k hudbě nepatří, eventuálně, že je hudba těžko srovnatelná. Ale proč by právě hudba v tomto ohledu měla být vyňata ze všeho, co tvoří člověka člověkem? Soutěžení a poměřování je bezesporu základní lidskou vlastností, hýbající vývojem lidstva. Samozřejmě, že v hudbě, právě jako v jiných oblastech (sportu), mají soutěžit jen ti připravení. Je úlohou pedagoga vědět, že (a kdy) má jeho svěřenec na vyšší mety. A není co řešit. Připraveného hudebníka (byť ještě dítě) s vlohami k interpretační činnosti může potom soutěžní vystoupení „bavit“.

Tento fakt vyplývá z mnoha a mnoha rozhovorů s vítězi (ale kupodivu! i s některými poraženými, dá-li se použít tento sportovní výraz u hudebníků) dětských hudebních soutěží, které v Ústí nad Orlicí pořádáme. Problém vznikne jen tehdy, jestliže se dítě pohybuje na samotné hranici svých hudebních možností. Ale pak spočívá odpovědnost na pedagogovi. Ten musí vědět, co ještě lze, a co ne.

Příjemné zjištění je, že v naprosté většině případů děti hraní na pódiích baví a ani soutěžení pro ně není moření. Proto bývá na soutěžích, jako je KHS, dobrá atmosféra. A pokud případnou prohru (i výhru!) unesou i pedagogové, není co řešit. Zkušenosti hovoří jasnou řečí — někdy prohra více „rozhodí“ dospělý doprovod než soutěžícího. Dospělí (pedagogové i rodiče) by měli absolvovat přípravu na téma „Co po soutěži“. To je citlivá oblast pro další rozvoj hudebníka. Je navýsost potřebné vidět soutěž kouzelným dětským kukátkem, které rychle vyblednou a mizí. Viz píseň z filmu Tři veteráni. Citace: „Zažít nudu? To vadí! — Zažít krachy? Nevadí! — Nemít srdce? Vadí!!!!“

A s touto citací vize dětského světa bych se s Vámi rozloučil a popřál Vám báječný pobyt na 59. ročníku KHS!

Mirek Němec

čtvrtek 4. května

- 9.00 ■ 1. kategorie (jednokolová)
- 10.30 ■ losování 1. kola 4. kategorie
- 11.00 ■ 1. kolo 4. kategorie
- 14.00 ■ masterclass Jiřího Fišera
sál ZUŠ, soutěžní volno

Zpravodaj Kocianova Ústí 2017

šéfredaktor: Jan Pokorný

redakce: Elizabeth Pavlovce,
Anna Ludvíčková, Anna Mlynářová,
Terezie Jakubcová

grafika: Denisa Váňová,
Lucie Zamazalová, Matěj Vondrouš

foto: Adam Faltus, Matouš Gorun,
Lukáš Prokeš

webmaster: Martin Synek

korektury: Eva Suchomelová,
Miroslav Němec, Pavel Vomáčka

tisk: Střední škola uměleckoprůmyslová
Ústí nad Orlicí

